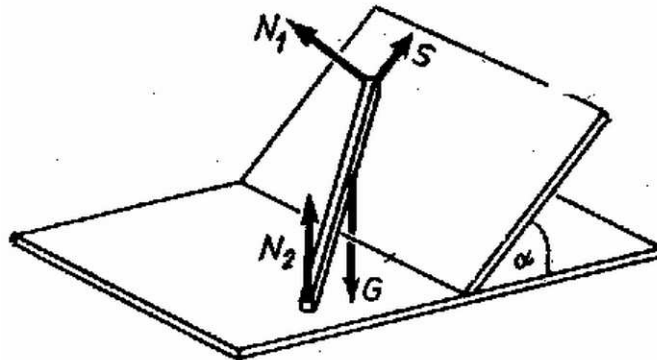

Ha a pálca és a lejtőre merőleges függőleges sík által bezárt szög nem túlságosan nagy, a pálca négyzetes keresztmetszete megakadályozza, hogy a pálca a lejtőről leguruljon. A pálcára ekkor az ábrán látható erők hatnak. A talaj N_2 nyomóereje és a G súlyerő hatásvonala függőleges, így a pálcára ható erők eredője csak akkor lehet nulla, ha a lejtő N_1 nyomóereje és az S súrlódási erő eredője is függőleges. Ez csak akkor lehetséges, ha S a lejtő esésvonalával párhuzamos, függetlenül attól, hogy a pálca a lejtőre merőleges függőleges síkban van-e vagy sem.

Egyensúly esetén a pálcára ható vízszintes erőkomponensek eredője zérus:

$$(1) \quad S \cos \alpha - N_1 \sin \alpha = 0.$$

Tapadás esetén $S \leq \mu N_1$. S (1)-ből adódó értékét ebbe az egyenlőtlenségbe behelyettesítve kapjuk, hogy az egyensúly feltétele:

$$(2) \quad \operatorname{tg} \alpha \leq \mu,$$

függetlenül a pálca helyzetétől.

A pálcára ható erők függőleges összetevőinek és pl. N_1 támadáspontjára vonatkozó forgatónyomatékainak egyensúlyára vonatkozó

$$(3) \quad G - N_2 - N_1 \cos \alpha - S \sin \alpha = 0$$

és

$$(4) \quad G(l/2) \sin \alpha - N_2 l \sin \alpha = 0$$

egyenletek felhasználásával a pálcára ható erők is meghatározhatók:

$$N_2 = G/2, \quad N_1 = (G/2) \cos \alpha \quad \text{és} \quad S = (G/2) \sin \alpha.$$

Csordás András (Esztergom, Dobó K. Gimn., III. o. t.)

Megjegyzés. Sok megoldó a tapadó súrlódás esetén érvényes $S \leq \mu N_1$ összefüggés helyett az $S = \mu N_1$ egyenlettel számolt és $\operatorname{tg} \alpha = \mu$ feltételre jutott. Ez nyilván csak határhelyzetben igaz, μ növekedésével S nem nő, hiszen akkor a pálca a lejtőn felfelé gyorsulna, ami nyilvánvaló képtelenség. Az ilyen dolgozatok legfeljebb 1 pontot kaptak.